

มันสำปะหลัง

๒.๑ ข้อมูลด้านพื้นที่

๒.๑.๑ เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (Land Suitability) (ตารางที่ ๑๕)

ตารางที่ ๑๕ เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (Land Suitability)

ตำบล	พื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง			
	N (ไร่)	S๒ (ไร่)	S๓ (ไร่)	พื้นที่รวมทั้งหมด(ไร่)
ต.โชคเหนือ	๒๔,๘๙๐.๑๕	๘.๖๗	๐.๐๐	๒๔,๘๙๘.๘๒
ต.ตระเปียงเตีย	๗,๑๖๓.๙๑	๑๒,๑๘๐.๒๔	๐.๐๐	๑๙,๓๔๔.๑๕
ต.ตราดม	๒๓,๖๘๙.๐๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๓,๖๘๙.๐๒
ต.ลำดวน	๓๒,๕๗๓.๖๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๒,๕๗๓.๖๐
ต.อุโลก	๒๒,๘๘๓.๔๓	๑๐,๘๑๔.๙๓	๒๑.๔๔	๓๓,๗๑๙.๗๙
รวม	๑๑๑,๒๐๐.๑๑	๒๓,๐๐๓.๘๔	๒๑.๔๔	๑๓๔,๒๒๕.๓๙

อำเภอลำดวน มีระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมดจากข้อมูล Land Suitability ของกรมพัฒนาที่ดินปี ๒๕๕๖ รวม ๑๓๔,๒๒๕.๓๙ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) มีจำนวน ๒๓,๐๐๓.๘๔ ไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) มีจำนวน ๒๑.๔๔ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีจำนวน ๑๑๑,๒๐๐.๑๑ ไร่ โดยแยกเป็นรายตำบลดังนี้

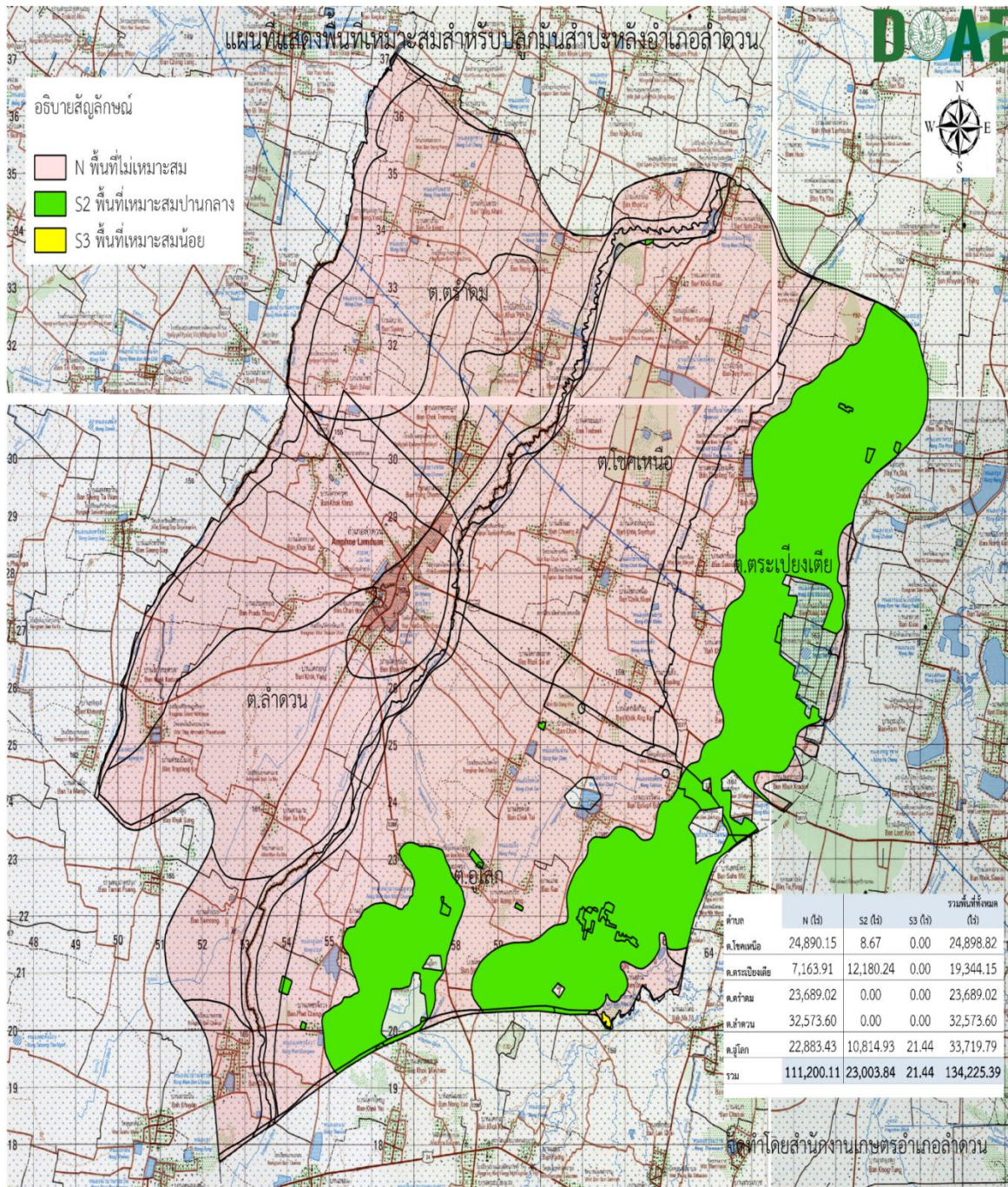
ตำบลโชคเหนือ มีระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งหมด ๒๔,๘๙๘.๘๒ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) มีจำนวน ๘.๖๗ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีจำนวน ๒๔,๘๙๐.๑๕ ไร่

ตำบลตระเปียงเตีย มีระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งหมด ๑๙,๓๔๔.๑๕ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) มีจำนวน ๑๒,๑๘๐.๒๔ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีจำนวน ๗,๑๖๓.๙๑ ไร่

ตำบลตราดม มีพื้นที่ระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งหมด ๒๓,๖๘๙.๐๒ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) มีจำนวน ๐.๐๐ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีจำนวน ๒๓,๖๘๙.๐๒ ไร่

ตำบลลำดวน มีพื้นที่ระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งหมด ๓๒,๕๗๓.๖๐ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีจำนวน ๓๒,๕๗๓.๖๐ ไร่ (ภาพที่ ๙)

ภาพที่๙: แผนที่แสดงพื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง

ตำบลอุโลกมีพื้นที่ระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งหมด ๓๓,๗๑๙.๗๙ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) มีจำนวน ๑๐,๘๑๔.๙๓ ไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) มีจำนวน ๒๑.๔๔ ไร่ และ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีจำนวน ๒๒,๘๘๓.๔๓ ไร่ (ภาพที่ ๙)

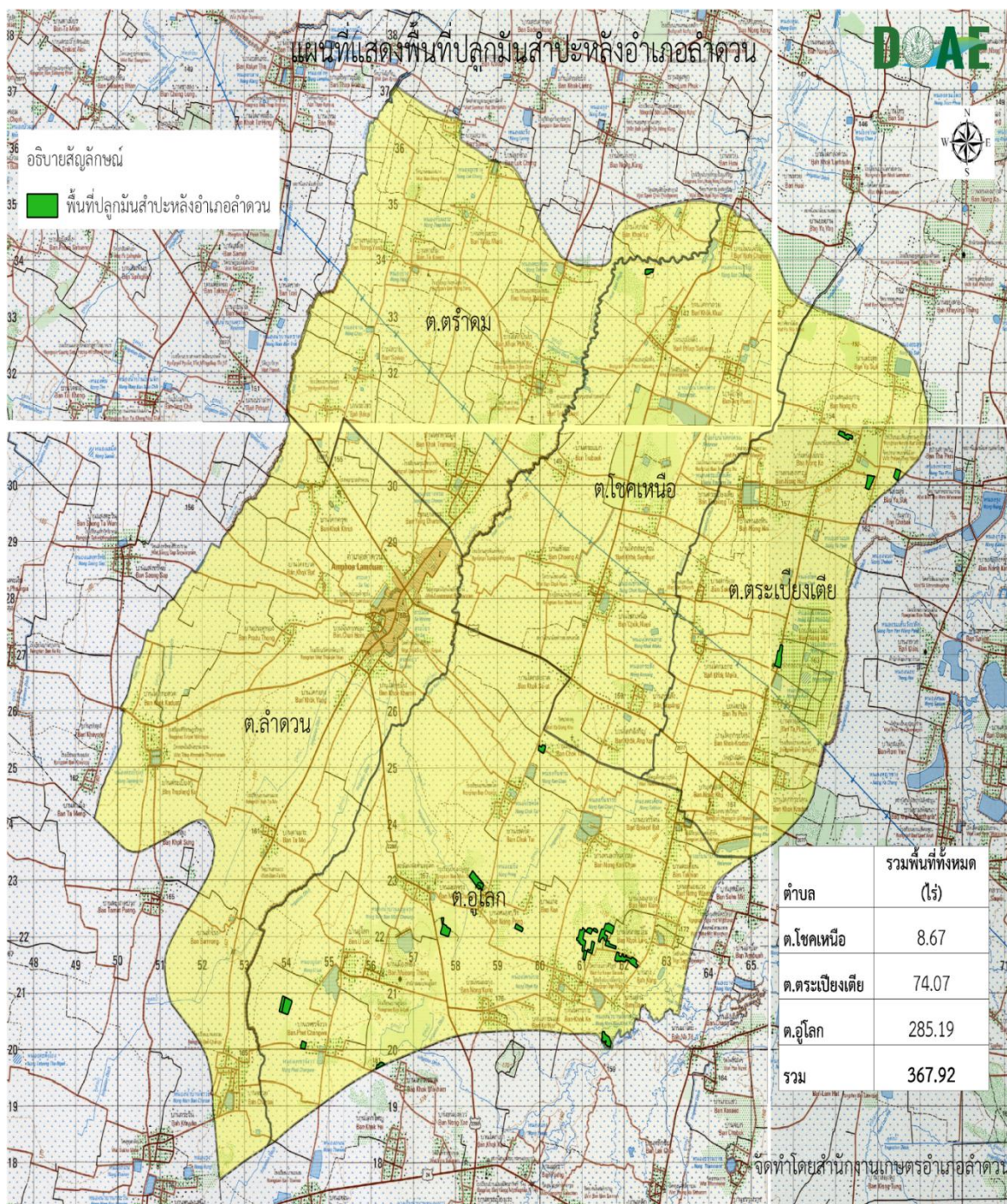
๒.๑.๒ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในปัจจุบัน (Land use) (ตารางที่ ๑๖)

ตารางที่ ๑๖ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในปัจจุบัน (Land use)

ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอลำดวน
	(ไร่)
ต.โชคเหนือ	๘.๖๗
ต.ตระเปียงเตีย	๗๔.๐๗
ต.ตรำดม	๐.๐๐
ต.ลำดวน	๐.๐๐
ต.อุโลก	๒๘๕.๑๙
รวม	๓๖๗.๙๒

อำเภอลำดวนมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง รวมทั้งหมด ๓๖๗.๙๒ ไร่ แยกเป็นรายตำบลดังนี้ ตำบลโชคเหนือ มีพื้นที่ ๘.๖๗ ไร่ ตำบลตระเปียงเตีย มีพื้นที่ ๗๔.๐๗ ไร่ ตำบลตรำดม ตำบลลำดวน ไม่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง และตำบลอุโลก มีพื้นที่ ๒๘๕.๑๙ ไร่ (ภาพที่ ๑๐)

ภาพที่๑๐: แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

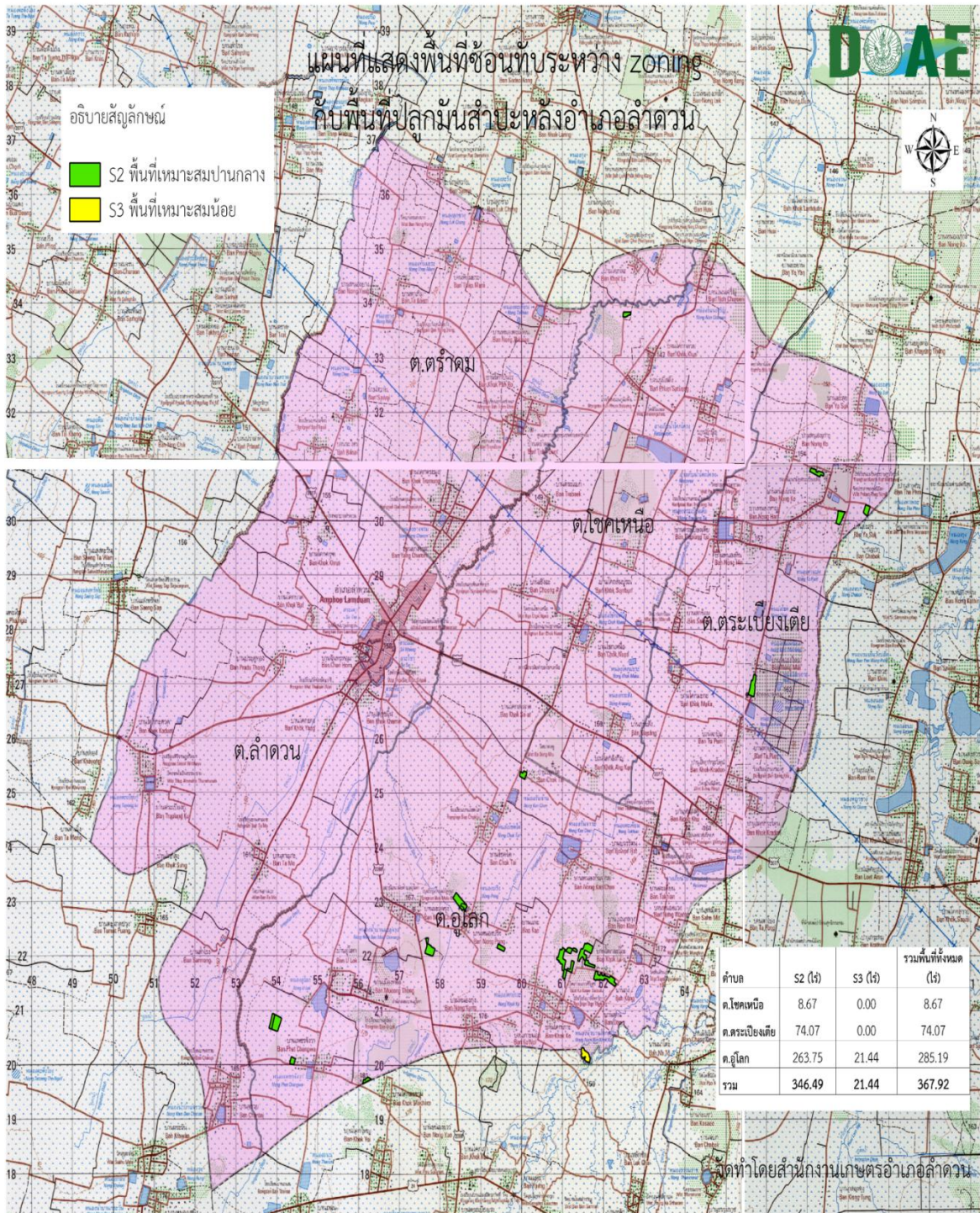

๒.๑.๓ การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลุกมันสำปะหลัง กับพื้นที่ปลูกจริง(ตารางที่ ๑๗)
 ตารางที่ ๑๗ การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลุกมันสำปะหลัง กับพื้นที่ปลูกจริง

ตำบล	พื้นที่ซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลุกมันสำปะหลังกับพื้นที่ปลูกจริง			
	S๒ (ไร่)	S๓ (ไร่)	N (ไร่)	พื้นที่รวมทั้งหมด (ไร่)
ต.โชคเหนือ	๘.๖๗	๐.๐๐	๐.๐๐	๘.๖๗
ต.ตระเปียงเตีย	๗๔.๐๗	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๔.๐๗
ต.ตรำดม	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
ต.ลำดวน	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
ต.อุโลก	๒๖๓.๗๕	๒๑.๔๔	๐.๐๐	๒๘๕.๑๙
รวม	๓๔๖.๔๙	๒๑.๔๔	๐.๐๐	๓๖๗.๙๒

จากการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลุกมันสำปะหลังกับพื้นที่ปลูกจริงอำเภอ
 ลำดวน พบว่า มีพื้นที่ปลุกมันสำปะหลัง ที่อยู่ในเขต Zoning (S๒) มีจำนวน ๓๔๖.๔๙ ไร่ อยู่ในเขต
 Zoning (S๓) มีจำนวน ๒๑.๔๔ ไร่ และอยู่ในเขต Zoning (N) มีจำนวน ๐.๐๐ ไร่ (ภาพที่ ๑๑)

ภาพที่๑๑: แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับระหว่าง Zoning กับพื้นที่ปลุกมันสำปะหลัง

๒.๒ ข้อมูลด้านสินค้า

๒.๒.๑ สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในอำเภอลำดวนเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการปลูกมันสำปะหลัง ไม่มีระบบน้ำชลประทาน พื้นที่ปลูกปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓๖๗.๙๒ ไร่ ผลผลิตรวม ๑,๑๕๘.๒๑ ตันต่อปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓,๑๔๘ กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่๗, ๒๕๕๙) เก็บเกี่ยวช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ปลูกมันสำปะหลังปลูก ๑ ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมการปลูกโดยวิธีร่อง และมีวิธีการปลูก ดังนี้

๑) เตรียมแปลงโดยไถดะทิ้งไว้ ๑๕ - ๓๐ วัน ไถแปรพร้อมเก็บวัชพืชออกจากแปลงและยกร่องแปลงปลูก

๒) ใช้ท่อนพันธุ์มันที่สด อายุ ๑๐ - ๑๒ เดือน ตัดทิ้งไว้ไม่เกินประมาณ ๑๕ วัน โดยความยาวประมาณ ๒๐ เซนติเมตร มีตาไม่น้อยกว่า ๕ ตา

๓) ปลูกเป็นแถวแนวตรง เพื่อสะดวกในการบำรุงรักษาและกำจัดวัชพืช โดยใช้ระยะระหว่างแถว ๖๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๖๐ เซนติเมตร และปักท่อนพันธุ์ให้ตั้งตรงลึกในดินประมาณ ๑๐ เซนติเมตร

๕) ดูแลต้นมันสำปะหลังกำจัดวัชพืชและการใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ใส่ปุ๋ย ๑๕ - ๑๕ - ๑๕ อัตรา ๒๕ - ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓๐ - ๔๕ วัน หลังการปลูก ครั้งที่ ๒ ประมาณ ๖๐ - ๗๐ วัน หลังการปลูก

๖) การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในช่วงอายุที่เหมาะสม คือ ประมาณ ๑๐ - ๑๒ เดือน

๗) ต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่อปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ อื่นๆ (ดังตารางที่ ๑๘)

๑.๒.๒ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๑๘ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ต่อปี อำเภอลำดวน

รายการ	รายละเอียด	จำนวนเงิน (บาท)
การเตรียมดิน	๒ ครั้ง ๆ ละ ๒๕๐ บาท	๕๐๐
พันธุ์พืช - ค่าต้นพันธุ์มันสำปะหลัง	-	๕๐๐
การปลูก - ค่าปลูก	-	๖๐๐
การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ค่าดูแลและบำรุงรักษา	- -	๕๐๐ ๕๐๐
ค่าปุ๋ย - ค่าจ้างแรงงานใส่ปุ๋ย - ปุ๋ยเคมี - ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ	กระสอบละ ๕๐ บาท ๑ไร่/กระสอบ ๆ ละ ๘๐๐ บาท -	๕๐ ๘๐๐ -
ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	-	๕๐๐
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	-	๗๐๐
รวมต้นทุน		๔,๖๕๐
รายรับ	ผลผลิต ๓,๑๔๘ กิโลกรัมต่อไร่ ๆ ละ ๑.๙๐ บาท	เป็นเงิน ๕,๙๘๑ บาทต่อไร่

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอลำดวน, ๒๕๕๘.

๑.๒.๓ ปริมาณการผลิต

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ (๒๕๕๙) ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรอำเภอลำดวน ผลิตได้ทั้งหมด ๑,๑๕๘.๒๑ ตันต่อปี แบ่งเป็น

๑. บริโภค - ตันต่อปี
๒. ทำพันธุ์ - ตันต่อปี
๓. จำหน่าย ๑,๑๕๘.๒๑ ตันต่อปี

๒.๒.๔ สถานการณ์การตลาด

จากข้อมูลสมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ราคาเฉลี่ยในการซื้อขายหัวมันสดเฉลี่ย (เปอร์เซ็นต์เชื่อแป้ง ๒๕ - ๓๐ %) ในปี ๒๕๕๙ อยู่ที่ ๑.๗๕ - ๒.๘๕ บาทต่อกิโลกรัม

สำนักงานเกษตรอำเภอลำดวน (๒๕๕๘) แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภออำเภอมียุติรับซื้อจำนวน ๑ แห่ง จุดรับซื้อบ้านครุแดง มีปริมาณการรับซื้อ ๕๐๐ ตันต่อปี ต่อปี ราคาเฉลี่ยในการซื้อมันสำปะหลัง ปี ๒๕๕๙ เฉลี่ย ๑.๙๐ บาทต่อกิโลกรัม

๒.๒.๕ แหล่งรับซื้อผลผลิต

แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภออำเภอมียุติรับซื้อจำนวน ๑ แห่ง จุดรับซื้อบ้านครุแดง ที่ตั้ง หมู่ ๖ บ้านหนองคู ตำบลตระปึงเตี้ย และจุดรับซื้ออำเภอสังชะ (ดังตารางที่ ๑๙)

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง ในอำเภอลำดวน ปี ๒๕๕๘

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง/ ตำบล	พิกัด		ปริมาณ การรับซื้อ ตัน/ปี	ราคารับซื้อ (บาท)	ช่วง เวลารับ ซื้อ
			X	Y			
๑	บ้านครุแดง	ตระปึงเตี้ย	๓๖๔๗๐๘.๙๗	๑๖๒๔๕๑๘.๐๔	๕๐๐	-	ตลอดปี
๒	อำเภอสังชะ	สังชะ	-	-	๔,๕๐๐	-	ตลอดปี
รวม							-

๒.๓ ข้อมูลด้านเกษตรกร/องค์กร

๒.๓.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง

จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๕๙/๖๐ มี จำนวนครั้วเรือนขึ้นทะเบียนผู้ปลูกมันสำปะหลัง ๔ ครั้วเรือน พื้นที่ปลูกรวม ๒๓.๑๐ ไร่

๒.๓.๒ สภาพปัญหาและความต้องการ

อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ประสบปัญหาได้แก่ การระบาดของโรคและแมลงศัตรูมันสำปะหลัง ส่งผลทำให้คุณภาพมันสำปะหลังต่ำและต้นทุนการผลิตสูง สาเหตุจากเกษตรกรใช้กรรมวิธีการผลิตที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เริ่มตั้งแต่การกำหนดพื้นที่ปลูก การเตรียมดิน การเตรียมพันธุ์ การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาผลผลิต (สำนักงานเกษตรอำเภอลำดวน, ๒๕๕๘) อีกทั้งเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ที่จะพัฒนาให้เทคโนโลยีการผลิตให้ประสบผลสำเร็จ โดยเกษตรกรมีความต้องการดังนี้

๑. พันธุ์มันสำปะหลังที่ดี
๒. พัฒนาความรู้ให้มีความรู้ในการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย
๓. ลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง
๔. เพิ่มรายได้ภาคการเกษตร

๒.๓.๓ องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

๑. เกษตรกรสามารถใช้เครื่องจักรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้เต็มประสิทธิภาพ
๒. มีศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชน
๓. เกษตรกรมีความชำนาญในการเพาะปลูกและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง

๒.๓.๔ Smart Farmer ต้นแบบมันสำปะหลัง

ชื่อ Smart Farmer และเกษตรกรต้นแบบ นายสำราญ ประทุมวัน อายุ ๕๙ ปี ที่อยู่บ้านเลขที่ ๖๔ หมู่ ๑๐ บ้านหนองเกาะ ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ พิกัดที่ตั้ง : X ๓๖๖๓๒๙ Y ๑๖๓๐๓๙๓ เบอร์โทรศัพท์ .....

๒.๓.๕ องค์กร/สถาบันเกษตรกร

ในอำเภอลำดวนมีองค์กรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการผลิตมันสำปะหลัง ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑ แห่ง ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ๑ แห่ง (ตารางที่ ๒๐) ตารางที่ ๒๐ องค์กรและสถาบันเกษตรกรในอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

ชื่อองค์กร/สถาบันเกษตรกร	ที่อยู่	จุดพิกัด		วัตถุประสงค์องค์กรและสถาบันเกษตรกร
		X	Y	
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	ม.๒ ต.ตระปึงเตี้ย	๓๖๖๖๘๔.๘๘	๑๖๓๑๒๙๗.๒๑	๑.การเพิ่มประสิทธิภาพผลิตพืช ๒.การลดต้นทุนการผลิตพืช
ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ม.๒ ต.ตระปึงเตี้ย	๓๖๖๖๘๔.๘๘	๑๖๓๑๒๙๗.๒๑	๑.การวิเคราะห์ดิน เพื่อหาค่าความเหมาะสมของอัตราการใช้ปุ๋ย ๒.ลดต้นทุนการผลิต